

ชุดเสริมธุรกิจการเมือง

วิเคราะห์ ๕ บัญชีขาด

สยาม

วิทยากร เชียงกูล

สารบัญ

บทนำ	11
ภูมิหลังของปัญญาชน 3 คนแรก	14
กุหลาบ สายประดิษฐ์	14
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	15
อ. ป๋วย อึ๊งภากรณ์	15
ลูกผู้ชายชื่อกุหลาบ	16
ตั้งต้นชีวิตใหม่ที่ <i>ไทยใหม่</i>	19
จาก "มนุษยภาพ" ถึง <i>สงครามชีวิต</i>	21
การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475	24
การศึกษาในช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครอง	
ผลกระทบต่อคุณกุหลาบและ อ. ป๋วย	25
การต่อสู้ระหว่างระบอบเก่าและระบอบใหม่	28

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ในช่วงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง	30
ทศวรรษ 2480 และมรสุมของเผด็จการ	32
การต่อต้านญี่ปุ่นในสงครามมหาเอเชียบูรพา	35
บทบาททางการเมืองของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ช่วงหลังสงคราม	40
รัฐประหาร 2490 การฟื้นอำนาจของเผด็จการ	47
การแสวงหาของปัญญาชนก้าวหน้า	51
อ. ป๋วยกลับมาเพื่อพัฒนาประเทศชาติ	53
ยุคสมัยของการต่อสู้ทางอุดมการณ์ (2492-2501)	55
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์-เสาหลักของพลังจารีตนิยม	55
บทบาทของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ในการโค่นล้มรัฐบาล จอมพล ป.	68
‘ศรีบูรพา’-โคมไฟของเสรีภาพและสันติภาพ	72
ขบถสันติภาพ	75
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองช่วงปี 2498-2501	79
บทบาทของ อ. ป๋วย ในฐานะข้าราชการนักวิชาชีพ	84
ยุคเผด็จการและการพัฒนาแบบทุนนิยม (2501-2514)	92
บทบาทของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ภายหลัง จอมพล ป. ถูกโค่น	95
บทบาทของ ศ. ศิวรักษ์	102
บทบาทของ อ. สุกฤษณ์ ในฐานะบรรณาธิการ	
ตั้งกมศาสตร์ปริทัศน์ (2505-2511)	106
นักจารีตนิยมผู้วิพากษ์วิจารณ์	109
ผู้กล้าวิจารณ์ยักษ์	111
บทบาทของ อ. ป๋วย ในฐานะปัญญาชนผู้วิพากษ์วิจารณ์	118
บทบาทของ อ. สุกฤษณ์ ช่วงปี 2512-14 ตุลาคม 2516	125
บทบาทและแนวคิดของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์	
ในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516	129
เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519	132

บทบาทของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ช่วงหลัง 14 ตุลาคม 2516	133
บทบาทของ อ. ป๋วย ช่วงหลัง 14 ตุลาคม 2516	139
บทบาทของ อ. สุกฤษณ์ ช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519	145
เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 และหลังจากนั้น	149
ความเคลื่อนไหวของ อ. สุกฤษณ์	149
บทบาทของ อ. ป๋วย หลัง 6 ตุลาคม 2519	154
บทบาทของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ หลัง 6 ตุลาคม 2519	156
สรุปและประเมินบทบาทของ 4 ปัญญาชน	163
‘ศรีบูรพา’	163
ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช	168
อ. ป๋วย อึ๊งภากรณ์	172
อ. สุกฤษณ์ ศิวรักษ์	177
ข้อสรุปจากการศึกษา	182